

νῆχω σιμά μου θάνατο, θνερευτή ψυχή,
νῆσαι κριτής σὰ ἔργα μου μάχειλι γλυκασμένο.

Κ' ἔτσι νὰ μένω στὴ δουλειά μου ἀδιάκοπα,
νὰ λημονῶ τοὺς πόνοὺς μου στὴν εὐθυμὴ λαλιά σου,
νὰ παίρνω ἀπ' τὰ χαμόγελά σου δύνομη,
κι δλάκριβη ἀνακούφιση ἀπὸ τὴν ὁμορφιά σου.

Ποθῶ μέσ' σ' ὅ,τι πάρω ἀπὸ τὴν Τέχνη ἀγνὸ
νῆχης κ' ἔσὺ τὸν κόπο σου κ' ἔσὺ τὴν κουρασιά σου
καὶ τὰ στεγὰ τῆς Δόξας τὰ τριαντάφυλλα,
ποὺ θάποχτήσω μιὰ φορὰ νὰ βάλω στὰ μαλλιά σου.

Κατελλόριζο, 1907.

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΠΕΤΡΙΑΝΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΜΑΣ

Φίλε Νουμά,

Στὸ φύλλο τοῦ «Νουμά» 15 Αὐγούστου διά-
βασα μὲ μεγάλη ὄρεξη μιὰ ἀληθινὴ συμβουλὴ στὸ
ἄτυχο ἔθνος μας. Ἀληθινὴ συμβουλὴ, γικτὶ λίγοι
εἶναι δυστυχῶς ποὺ σκέφτονται χωρὶς προκατά-
ληψη. Δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτα γιὰ τὸ στρατιωτικὸ
κίνημα· καλὸ καὶ ἀγιο, καὶ μακάρι νὰ τὸ ἔκαναν
ἀρχήτερα Κάλλια ὅμως ἀργὰ παρὰ ποτέ. Μὰ γιὰ
τὴν συμμαχία ποὺ λές, θὰ εἶναι ἀγίασμένα τὰ στό-
ματά τους ὅσοι ποῦνε καὶ γράφουνε γι' αὐτὸ τὸ
ζήτημα.

Στραβά, πολὺ στραβὰ ἔγραψαν καὶ γράφουν οἱ
καλαμαράδες μας (1), ὑποστηρίζοντας πὼς μονάχα
στοὺς Τούρκους σὰ μένουμε θὰ σωθεῖ ὁ Ἑλληνισμός,
καὶ ἂν πᾶμε μὲ τοὺς Ρούσους ἢ τοὺς Βουλγάρους θὰ
χαθούμε· αὐτὸ θαρρῶ πὼς δὲν εἶναι σωστὸς λογα-
ριασμός. Στὴ Ρουσία βρῖσκονται πολλὲς χιλιάδες
Ρωμιοὶ ποὺ ἔχουν τὰ σκολιὰ τους, τίς ἐκκλησιὰς
τους, τὴ γλώσσα τους ἀπὸ τόσα χρόνια καὶ δῶ, καὶ
ποτέ δὲ σκεφτήκανε νὰ τοὺς κἄμουνε Ρούσους· ἀλλὰ
καὶ ὅσοι γενήκανε Ρούσοι, τοὺς μπόδισε ἀρχεὶ ἡ
κυβέρνηση νὰ δώσουνε στὸ ἔθνος τίς περιουσίες
τους; Ποιὸς φυσικώτερος σύμμαχος τοῦ Ρωμιοῦ ἀπὸ
τὸ Ρούσο; Αὐτοὶ μᾶς κρέμασαν καμπάνες στὴς ἐκ-
κλησιὰς μας, αὐτοὶ μᾶς ἔκαμαν νὰ βγάλουμε τὸ σα

(1) Ἀπ' ὅλους πιδ πολὺ δ κ. Καζάκης ποὺ ἔγραφε «Μί-
σος κατὰ τῶν Βουλγάρων», ἀντὶ νὰ γράφει «Μιμηθῶμεν
τοὺς Βουλγάρους καὶ συμμαχήσωμεν μετ' αὐτῶν».

μίνες, ποὺ ἀπὸ τὰ σπλάχνα τους ξεπετιέται, μέσα
σὲ χαλάσματα καὶ σὲ καπνοὺς καὶ φλόγες, κατὰ-
λευκο καὶ ἀνέγγιχτο τὸ ἱερὸν ἄνθος τῆς Ἑλένης.

— Ὁρέστη μου, Ὁρέστη μου! τί ἔχεις;

Τοῦ κρατοῦσε τὸ χέρι κ' ἤθελε νὰ τὸ κρύψει
μέσα στὰ στήθια τῆς γιὰ νὰ τὸ ζεστάνει καὶ νὰ τὸ
παρηγορήσει.

Δὲν τολμοῦσε—πὼς νὰ τολμήσει; νὰ τοῦ πει
νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησιὰ. Ἐνα φεγγάρι ἀλλόκοτο,
μεγάλο, ξαγριεμένο ἔμπαινε ἀπὸ τὰ τζάμια.

— Ἀφνὲ με! Πὼς σέρνεσαι καὶ πιάνεσαι ἔτσι
ἀπάνω μου καὶ γλείφεις τὸ χέρι μου, σὰ σκυλάκι;
Ἀφνὲ με!

Κι ἀποτράβηξε τὸ χέρι τοῦ ἀπὸ τὸ ἀγκάλια-
σμά τῆς καὶ τὴν ἐσπρώξε μὲ καταφρόνια.

— Ὁρέστη μου!

Τὸ φεγγάρι, ὡς τὴν ἐσπρώξε ὁ Ὁρέστης, ἔπεσε
ἀπάνω τῆς καὶ τὴν τύλιξε χλωμό, σὰ σάβανο. Καὶ
φάνηκε τόσο λυπημένη, τόσο μικρὴ καὶ ἀνήμπορη,
ποὺ ὁ Ὁρέστης δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξει τὴν ψυ-
χοπόνια καὶ τὸν οἶχτο. Κοντοστάθηκε λίγο, σὰ νὰ
θελε νὰ τῆς ζητήσει συχώρεση. Κοντοστάθηκε, γλύ-
κανε τὴ φωνή του καὶ τὴ ρώτησε:

— Τί με εἶς;

ρίκι τοῦ δούλου καὶ νὰ φορέσουμε κασκί-το καὶ κα-
πέλο. Ἔως ἔχτις, καὶ σήμερα ἀκόμα, ἂν λιγάκι
μᾶς λογαριάζουν οἱ Τούρκοι, μήπως δὲν εἶναι ἀπὸ
τὸ φόβο τῆς Ρουσίας; Ἀπὸ ποιούς περιμένουμε;
Ἀπὸ τὴν Ἀγγλία; Μεγάλη ἀπάτη. Τῆς Ἀγγλίας
δὲν τῆς συμφέρει νὰ δυσχεραστῇ τὴν Τουρκία γιὰ
τοὺς Ρωμιούς, γιὰτὶ ἔχει τίς Ἰντίες, τὴν Αἴγυπτο
καὶ τὴν Κύπρο, καὶ ἴσως ἀρπάξει μὲ τίς κολακείες
τῆς καὶ κενὴν ἄλλο νησί—Μυτιλήνη, Τένεδο, νὰ
μὴν πῶ καὶ Κρήτη. Ἀπὸ τὴ Γαλλία; Κι αὐτὴ
ἔχει τὰ δικά της, Τύνιδα κλ. Ἀπὸ τὴ Γερμανία;
Αὐτὴ θέλει τὴν Τουρκία νὰ τὴν ἔχη βυζι, ἀδιάφορο
ἂν τὸ γάλα τὸ δίνουν οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὰ φύλλα
τῆς καρδιάς τους, κόβοντας τὸ ψωμί ἀπὸ τὸ στόμα
τῶν παιδιῶν τους.

Ἀπ' ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη τὰ πιδ μισητὰ
γιὰ τοὺς Τούρκους εἶναι οἱ Ρούσοι καὶ οἱ Ρωμιοί,
κ' ἴσως πιδ πολὺ οἱ Ρωμιοί, γιὰτὶ πρῶτοι αὐτοὶ
ξεκίπησαν τὴν Τουρκία, κι ὅσοι πολέμοι γενήκανε
μὲ τὴ Ρουσία ἡ αἰτία εἴταν οἱ Χριστιανοί. Δὲ μοῦ
λέτε, ἐξὸν ἀπὸ τὴ Ρουσία ποιὸς ἔκαμε πόλεμο μὲ
τὴν Τουρκία ἑκατὸ χρόνια κ' ἐδῶ; Κι ὅχι μονάχα
πόλεμο δὲν ἔκαμαν, μόνο καὶ τὴ βοήθησαν πάντα.

Μὲ ὅλους τοὺς πολιτικούς σκοποὺς τῆς Ρουσίας
δὲν εἶναι λογικὸ νὰ μὴ βλέπουμε πὼς εἶναι φυσικὴ
προστατρία τῆς Ὀρθοδοξίας. Καὶ τώρα ὅπου οἱ
Τούρκοι γυρεύουνε νὰ μᾶς τσερκέψουνε, μονάχα οἱ
Ρούσικες ἐφημερίδες ἀρχίσανε νὰ φωνάζουνε γιὰ τὴν
πολιτικὴ τῶν Νεοτούρκων.

Πὼς θέλετε, σέψ; καλαμαράδες, νὰ συμφωνήσουμε
μὲ ἔθνος ποὺ ζητᾷ φανερά νὰ μᾶς ἀλλάξῃ τὴν πι-
στη τῶν γονιῶν μας; Ἐλάτε δῶ ν' ἀνοίξετε τὰ
μάτια σας. νὰ δῆτε τί τραβοῦν οἱ Χριστιανοί, καὶ
νὰ δῆτε πὼς ὅχι μονάχα τὸν ἔθνομός μας θὰ χά-
σουμε, μὰ καὶ τὴ θρησκεία μας, ἂν μένουν τὰ πρά-
ματα ὅπως πηγαίνουν.

Μὰ τὴν ἀλήθεια εἶναι γιὰ δέσιμο, ὅσοι νομίζουν
πὼς ἂν πᾶμε μὲ τοὺς Ρούσους εἴμαστε χαμένοι,
μὰ εἴταν μένωμε μὲ τοὺς Τούρκους θὰ σωθούμε. Ἐ
ἑκατόσια χρόνια κοντεύουν καὶ τίποτα δὲν ἔγινε, καὶ
ὅ,τι μπορούσε καὶ μπορεῖ νὰ γείνη, σὰν περάσουν
δέκα χρόνια θάβει ἀδύνατο. Μὴ μᾶς περνᾷ ἡ ἰδέα
πὼς ἡ Ρουσία θέλει νὰ μᾶς κἄμῃ Ρούσους. Γιὰ συμ-
μάχους ὅμως, τὸ προτείνουν καὶ τώρα, ὅπως καὶ
στὰ 1876, ἀλλὰ ἐμεῖς τὰ ἴα πάντα μυαλά. Ἀς
ἀφήσουμε μιὰ στιγμὴ στὴν μπάντα πὼς ζητοῦν καὶ

— Ὁρέστη, ἀπόψε, ἂν θές... Πᾶμε στὴν ἐκ-
κλησιὰ... Εἶναι μεγάλο Σάββατο... Θᾶρξει κι ὁ
Γοργίας σὲ λίγο νὰ πᾶμε μαζί...

— Στὴν ἐκκλησιὰ!;

Γέλασε τὸ σπαραχτικώτατο γέλιο τοῦ πόνου.
Πετάχτηκε ἀπάνω καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ εἰτοιμαζό-
ταν ν' ἀνοίξει τὸ στόμα τοῦ γιὰ νὰ φωνάξῃ καὶ
νὰ εἰρωνευτεῖ καὶ νὰ βροῖσει—κ' ἔτσι ν' ἀλαφρώσει
λίγο, εἶδε τὴ Χρυσούλα νὰ κοιτάται μέσα στὸ φεγ-
γάρι, ἀπαρηγόρητη. Κ' ἔσκυψε καὶ τὴν τράβηξε
καὶ μὲ τὰ δύο τοῦ τὰ χέρια ἀπάνω καὶ καθίσανε
πάλι μαζί στὸν καναπέ. Τῆς χάδεψε τὰ μαλλιά
ἀπελπισμένως.

— Κακὸς δὲν εἶμαι! Συχώρεσέ με. Ἡ ζωὴ ἀρ-
χίζει καὶ μοῦ ξεσκαπάζετι τόσο ἄγρια καὶ τρα-
γικὴ καὶ ἀνήθικη ποὺ δὲν μπορῶ πιά νὰ μένω ἥρε-
μος κοιτάζοντας τὴν ξέθωρη, τὴν ἀδικοχαμένη καὶ
ἀνισόρροπη ζωὴ μου. Ὅλος ὁ κόσμος παρουσιάζεται
τώρα μπροστά μου ἀπέραντο θρακικὸ μεθύσι—τὰ
φυτὰ καὶ τὰ ζῶα κ' οἱ ψυχὲς τρικιλιζοῦνε καὶ πα-
ραμιλοῦνε ἀπὸ τὸ ἀψὶ κρασί ποὺ τοὺς κερνᾷ ὁ ἥλιος.
Κ' ἐγὼ δὲν μπορῶ πιά νὰ καθίσω στὸ τραπέζι καὶ
νὰ γεμίσω τὸ ποτήρι μου καὶ νὰ πῶ...!

— Σῶπα, σῶπα, Ὁρέστη μου!

ἄρχισαν νὰ μᾶς ἀφαιροῦν τὰ προνόμια (1) καὶ θί-
λουνε σὰν παντρευσάμαστε τὴν ἀδεια νὰ τὴν παίρ-
νουμε ἀπὸ τὸν Ἰμάμη, καὶ σὰ βαφτίζουμε τὰ παι-
διά μας νὰ παίρνουμε ἀδεια ἀπὸ τὸ δημόσιο Εἰς-
πράκτορα, ἀδεια πὼς ἔχουμε πλεωμένους τοὺς φό-
ρους, καὶ ἂν δὲν εἶναι πλεωμένοι οἱ φόροι καὶ τοῦ
γονιοῦ καὶ τοῦ νουνοῦ, τὸ παιδί θὰ μὴν ἀβάπτι-
στο, καὶ τόσα ἄλλα τέτοια. Ἐπαναλαβαίνω, πὼς
θέλετε νὰ συμφωνήσουμε μὲ τέτοιο ἔθνος ποὺ ψήφισε
στὴ Βουλὴ τοῦ: Ὁποῖος Χριστιανὸς γίνῃ Μωαμε-
θανὸς—Ἰσλάμης—δὲ θὰ πηγαίνει στρατιώτης, καὶ
ὅποια Χριστιανὴ γίνῃ Χανούμ—Τουρκάλα—θὰ
παίρνῃ προίκα ἀπὸ τὴν κυβέρνησις ἀπὸ 50 λίρες
ἕως 500, ἀναλόγως τῇ θέσῃ τῆς; Καὶ δὲν εἶναι
αὐτὸ μονάχα. Στὸ τέταρτο ἐδάφιο τοῦ Κορανίου
στὸ τέλος τοῦ δευτέρου φύλλου, γράφει: Ἐπιτρέ-
πεται στοὺς πιστοὺς—Ἰσλάμηδες—νὰ παίρνουνε
Χριστιανὲς γυναῖκες χωρὶς νὰ γίνουν καὶ αὐτὲς
Τουρκάλες, ἀλλὰ τὰ παιδιά ποὺ θὰ κἄμουν θὰ εἶναι
Ἰσλάμ, καὶ ἔως σήμερα αὐτὸ γινότανε. Ἀπὸ
τρεῖς μῆνες κ' ἐδῶ ἄρχισαν οἱ πιδ διαβασμένοι
Μουλλάδες Νεότουρκοι νὰ ἐξηγοῦν μ' ἄλλον τρόπο
αὐτὸ τὸ ἐδάφιο τοῦ Κορανίου. Λένε: Ἀφοῦ ὁ Προ-
φήτης λέει στὸ τέταρτο ἐδάφιο πὼς ἐπιτρέπεται νὰ
παίρνουμε Χριστιανὲς γυναῖκες, καὶ δὲ λέει νὰ μὴ
δίνουμε καὶ στοὺς Χριστιανούς τίς γυναῖκες μᾶς,
ἀρα πρέπει νὰ δίνουμε καὶ στοὺς Χριστιανούς ἂν
θέλουνε ἀπὸ τίς γυναῖκες μας, καὶ τὰ παιδιά τους
νὰ εἶναι Μωαμεθανοί. Καὶ ὅπως σὲ ὅλα ἡ θρησκεία
τους εἶναι μουζεβίτικη θὰ εὑρουν καὶ αὐτοὺ κανένα
μουζεβαρλίκι καὶ τότε; Βάλ' τοῦ ρίγανη. Βλέ-
πετε πὼς ἐξηγοῦν ὅπως θέλουν τὸ Κοράνιο τους,
ὅπως ἐμεῖς τὴν ἱστορία μας! Ἀφήστε γιὰ λίγον
καιρὸ, κύριοι καλαμαράδες, τὴ γραμματικὴ καὶ τίς
ἱστορίες καὶ δῆτε ὅτι τὸ Σύνταγμα ἔφερε τὴν Ἑλ-
λάδα σ' αὐτὰ τὰ χάλια, καὶ ὅτι τὸ Τούρκικο Σύν-
ταγμα εἶναι ὁ τάφος τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ.

Σκεφτήτε ὅσο εἶναι καιρὸς καὶ ἐνεργεστε,
γράψετε, οἰώσετε, κἄμετε τὰ πάντα ἄνω κάτω.
Καφέτε κάμποσα Γυμνάσια καὶ κάνετε κάμποσα

(1) Ζητοῦν νὰ πάρουν τίς περιουσίες τῶν σχολειῶν, ἐκ-
κλησιῶν καὶ μοναστηριῶν, καὶ νὰ πλερώνουν αὐτοὺ τοὺς
δεσποτάδες, παπάδες καὶ δασκάλους. Ἀκύρωσαν δυὸ διαθη-
κες ἐπειδὴ δὲν εἴταν ἀπὸ τὸν Καδὴ ἐπικυρωμένες καὶ τόσα
ἄλλα.

Ἐπλεξε πάλι ἡ δύστυχη τὰ χέρια τῆς γύρω
στὸ λαιμὸ τοῦ Ἀγαπημένου καὶ ἔβγαλε τὸν πόνο
τῆς μπροστὰ στὸν πόνο τὸ δικό του καὶ δὲν ἤξερε
τί λόγια νὰ πει καὶ πὼς ν' ἀγκαλιάσει γιὰ νὰ τὸν
παρηγορήσει λίγο.

— Σῶπα, σῶπα, Ὁρέστη μου!

— Νὰ σωπάσω; Μὰ μέσα μου ζύπνησε τὸ
φριχτὸ φίδι τοῦ διαταγμοῦ ποὺ ὅσο περισσότερο
τρῶε τὰ σπλάχνα μου, τόσο περισσότερο πεινᾷ. Τί
νὰ τοῦ δώσω ἀκόμα; Τί νὰ τοῦ δώσω ἀκόμα;
Εἶχε πέσει ἀπάνω στὸν καναπέ κι ἀγκομα-
χοῦσε.

Εἶχε πῆσει ἀπάνω στὸν καναπέ, ἡθοποιὸς τῆς
ζωῆς μεγαλύστομος, ποὺ εἶχε πάρει πολὺ τραγικὰ
καὶ πολὺ ἀψηλὰ τὸ ρόλο ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ἡ
Μοῖρα. Κ' εἶναι ἀλήθεια, εἴτανε τραγικώτατος ὁ ρό-
λος, μὰ μπορούσε καὶ νὰ τὸν παίξῃ πιδ σεμνὰ, πιδ
ἡσυχὰ καὶ πιδ ἀνθρώπινα. Νὰ μὴ καταχτυπᾷ τοὺς
κοθόρρους τοῦ τόσο δυνατὰ, ἀπάνω στὰ σανίδια τῆς
σκηνῆς, νὰ μὴ ὑψώνει καὶ τόσο κοσμοκρατορικὰ τὰ
χέρια καὶ νὰ κορδώνεται τόσο ἀγέρωχα κ' ἐπι-
ταχτικὰ μπροστὰ στὸ Ἀπειρο—κ' ἐπειτα στὴ λύση
νὰ μὴ γκρεμίζεται καὶ τόσο ἀπότομα καὶ νὰ ξε-
σκίξει τίς σάρκες τοῦ καὶ νὰ βγάλῃ τὰ μάτια τοῦ
καὶ νὰ μουγγρίζει τόσο τραγικὰ καὶ νὰ κλαίει,
ἔτσι σὰ γυναῖκα...

(Ἀκολουθεῖ)

Σκολειά, πού όταν τελειώνουν οι μαθητάδες απ' αυτά να μη ζητούνε θέσεις στα ύπουργεία, αλλά δουλειά, δουλειά πού φέρνει χρήμα και ζωή κι όχι σαχλαμάρες, ιδανικές και θεωρίες άνόητες. Δυστυχώς το έθνος μας, το πιδ έξυπνο έθνος του κόσμου, είναι και το πιδ άνόητο. Φυσικός όρος βλέπεται. Να ξυπνήσουμε.

ΕΝΑΣ ΤΟΥΡΚΟΜΕΡΙΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣ

Η «ΤΡΕΛΛΗ»... ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Φίλε Νουμά,

Δέ μου λές, σέ παρακαλώ, σούπες ποτέ στα χέρια ένα ημερολόγιο της Φιλόκλεις Πηνελόπης του 1909; Έγώ, σαν έτυχε να μην έχω μήτε γυναίκα, μήτε αδερφή, πού να κεντάει, το βρήκα προχτές στο πανεράκι καποικανού κοριτσιού, ύστερ' από έναν άλάκρο χρόνο. Κι δε θα τάνοιγα βέβαια μια πού γράφει απ' έξω α' Ημερολόγιο της Φιλοκάλου Πηνελόπης, τάνοιξα μονάχα από δημοσιογραφική περιέργεια και να σου πω την αλήθεια δε μετάνιωσα. Στην αρχή κέτι όλοφρα κλισέ με κάνανε να το ξεφυλλίσω μ' ευχαρίστηση, μα σαν προχώρητα κ' έφτασα στη σελίδα 63 πήδηξα δίχως να το θέλω απ' την καρέκλα μου. Κάποιος είχε άρπαξμένο 'πό το λαϊμό τον κ. Ψυχάρη και πολεμούσε να το φορέση μπουζά δασκαλιστικό και ζακέ και να του βάλει στο χέρι όμπρέλλα από κείνες τις Ξανθοιανές. Μή σου φαίνεται παράξενο. Όπως σ' το λέω έτσι και είναι. Πάρε το 'Ημερολόγιο γιά περιέργεια κι άνοιχ' το. Στη σελίδα πού σου γράφω θα ιδής σκοτωμένο ένα δήγμα του κ. Ψυχάρη, την «Τρελλή», καθώς το γράφει, και κάτω από τον τίτλο τον κ. Ψυχάρη ντυμένο, όπως σούπα, και σε κακά χάλια.

Και να μη σ' τα πολυλογώ φτάνει να πάρω μια σημείωση, καθώς την έχει καθίσει κάτω από την πρώτη σελίδα κάποιος, σπουδαίος καθώ; φαίνεται, μα και πολύ σεμνός, ας δε βάνει άλάκρο τ'όνομά του, μα υπογράφεται μονάχα Σ. Μ.—σά να πούμε ΣιΜιτζής. —'Η σημείωση αυτή λέει:

«Τό δήγμα του το — δηλαδή ή «Τρελλή» του κ. Ψυχάρη — γραφέν έν πρωτοτύπω γαλλιστί, έδημοσιεύθη πρό έτών εις τό «Monde Moderne» των Παρισίων. 'Η χάρις και ή δροσερότης του ύφους είναι τόσον θελκτική, ώστε να ηύχετό τις έν διόματι της καλαισθησίας, ό κ. Ψυχάρης να μην είχε ποτέ γράψει τίποτε εις άλλην γλώσσαν πλην της γαλλικής»

Έγώ, να σου πω την αλήθεια, λυπήθηκα, πού ό κ. Ψυχάρης δεν είχε γράψει την «Τρελλή» κινέζικα γιά να γλύτωνε απ' τ'ά νύχια του Σ. Μ. Να τό διαβάσω δεν μπόρεσα, μα θαρρώ πως τό δήγμα ξετυλίγεται στ' ή ήλιο. Και φαντάσου πού ό άθεόφοβος μεταφραστής βάνει τον Ψυχάρη την ώρα πού περνούσε μέσα στους Πηλιοριτικούς παραδείτους να λεί πώ; «κι όρνες και αι συνομωρέαι και ή βλάστησις διεβίβρωσεν άκαταπύστως άμελίκτως τό έδαφος, αι δε σκολόπενδραι άνέθρωσκον — έσκασα, γιά τό Θεό, απ' τον καπνό — παντχόθεν». Και ό Ψυχάρης, κατά την άντίχριστο μεταφραστή, έβλεπε «τάς γλαυκας πεδιάδας αίπερ εξετεινόντο εύθυναίς, όρθιαί, άπρσπέλαστοι, άχανείς και ούδαμύ έφαίνοντο ψύχουσαι την γην!!!» — Μοιάζει να λεί γιά κρεμαστούς κάμπους. Έτσι δεν είναι; — Και κεί, λεί ό ΣιΜιτζής, πού και σταγόνες ένοφρονδονίζοντο, διήλαιυνον τον συντηρητή και κατχιγίζοντα θόλον των δρυών, ό Ψυχάρης έβλεπεν ότι «έλον αυτό τό δάτος εκυλίετο προς την θάλασσαν, ήτις ώρθοότο — κουράγιο παιδικ — τότε πρό του όμματος με τό άε-

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000!

ΛΑΧΕΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκαστον γραμματίον ισχύον διά την κλήρωσιν της 31 Δεκεμβρίου 1909 τιμάται άντι μιας δραχμής.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ:

ΜΕΓ ΚΕΡΔΟΣ	έκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	»	25,000
1 Κέρδος	»	10,000
3 Κέρδη	»	5,000
5 Κέρδη	»	1,000
118 Κέρδη	»	100
557 Κέρδη	»	50
1000 έν όλω κέρδη άξιας δραχμών.....		225,000

Γραμματία πωλούνται. Είς τ'ά δημόσια ταμεία και λοιπ'ά δημοσία έργα, εις τ'άς Τραπεζας, εις τ'ους σταθμούς και στασιάρχας των σιδηροδρόμων, τ'ους διαχειριστάς των μονοπωλίων και τ'ά πρακτορεία των έφημερίδων.

Διά π'ασαν πληροφορίαν ή ζήτησιν γραμματίων άπευθυνέσθον εις τό Γραφείον του Έθνικού Στόλου και των Αρχαιοτήτων, ύπουργείον Οικονομικών εις Αθήνας.

Ο διευθύνων τυμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

νάως κινούμενον και εύμετάβολον κυανούν της έκείνου, όμοια προς άλλο βουνόν, λάμπουσα, κυανανής».

Σας λυπάμαι και δεν παίρνω άλλα από τή μεταφραση αυτή σας λυπάμαι. Τό βιβλίο θα τό στείλω στον κ. Ψυχάρη, με την έλπίδα πως θα μ'ε κάνει τό χατήρι να γυρίση τό δήγμα στη γλώσσα μας. Να τ'όκανε, τί καλά.

Αθήνα, 16 Νοέβρη 1909.

Δικός σου

ΓΕΩΡ. ΗΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΛΑΚΗΣ

Ο ΠΕΜΤΟΣ ΚΤΛ.

Φίλε Νουμά,

Έδιάβασα στο τελευταίο φύλλο τις «Γλωσσικές σημειώσεις» του κ. Ψυχάρη κ' είδα όσα γράφει γιά τό πέμτος Με αυτά θυμήθηκα πως στην Κέρκυρα, ότα μιλούνε γιά τ'ά μερικ'ά του λαδιού πού παίρνει ό νοικοκύρης από τό χωριάτη, λένε μερίδιο ή μερτικό πέντατο=15, έξατο=16, έφτατο=17 κ.λ. Όσο γιά την Αουστρία, ό περισσότερος κόσμος έτσι τή λέει. Τό Αουστράλια δεν τ' άκουσα ποτέ. Ό περισσότερος κόσμος όμως στο Θιάκι και στην Κεφαλλονιά λέει Αουστράλια, με τον τόνο στην προπαραλήγουσα.

Πάτρα, 22.11.1909.

Με ίχτίμηση
ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

— «Νέος Έλληνομνημών τριμηνιαίον περιοδικόν σύγγραμμα συντασσόμενον και εκδιδόμενον υπό Σπ. Π. Αζμπρου. Τόμος έκτος, τεύχος Β', 30 Ιουνίου 1909.

— Μαρίας Κ. Φιλίππιδου «Μαρμαρυγαι», ποιήματα. Έν Τραπεζούντ 1909.

— Ούράνη «Σάν όνειρα». Αθήνα 1909.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ό κ. Γ. Φιλάρτος (δ «Ριζοπάσης» 11 δά) έτσι έκρινε τή μελέτη του 'Ιδα «Στρατός και άλλα»:

— «Μαλιάρης πρόξενος έδημοσίευσεν εις την έμετικήν γλώσσαν του Ψυχάρη Νουμά μελέτην δ'ήθεν εκ Ρώμης από 7 του Σεπτέβρη υπό τον τίτλον Στρατός και άλλα. Ό Στρ. Σύνδεσμος δεν θ'ά λάβη άραγε τ'ά μέτρα του κατά των υπό του όμματος ταμείου πληρωνομένων άηδων και έπίδωδων μαλλιάρων, άφ' ή Κυβέρνησις και έν τούτω άδρανεί;»

— Μ' άλλα λόγια, να πωτεί ό 'Ιδας γιάτί γράφει ρωμικά και να ξαναγίνει Έπουργός της Δικαιοσύνης ό κ.

Φιλάρτος, γικτί φλουραί έλληνοπρεσβύτατα.

— Στη «Νυχτερινή σχολή» του Έργατικού Κέντρου του Βόλου ό κ. Η. Μοσχολίτης διάβασε την περασμένη Κεραική τό «Έτην όδ'όπορτα» του Ταγκόπουλου. Καθώς γράφει ό «Έργάτης» του Βόλου και έργάται συνεκινήθησαν μέχρι διακρίων και με λύπη άπεχώρουν με τ'ά όραιοτέρας έντυπώσεις.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Σ. Μικρ. 'Η πρώτη στροφή καλούτσικα πηγαίνει, μα οι δυό καποινές αεροπλάνες σαν τις στερνές άγνίτες του ήλιου. — κ. Κ. Β. Άντ. στη Gumuldjina. Λάβαμε τό γράμμα, τ'ά βιβλία θα σου τ'ά στείλουμε.

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

εα γραφείο, όδ'όμος Ζήνωνα 2, πουλιούνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ εα έν και 1.25 φρ. χρ. γιά τό έξωτερικό τάχυτοδ'ά βιβλία:

Του ΨΥΧΑΡΗ «Τέλειρο του Γιαννίρη» δρ. 1, —του ΠΑΛΛΗ «Έλλος και Φαγγάρι» δρ. 1, —του ΦΩΤΙΑΔΗ «Τό γλωσσικό μας ζήτημα και ή εκπαιδευτική μας άναγέννηση» δρ. 1, —του ΕΦΤΑΔΙΩΤΗ «Ιστορία της Ρωμιοσύνης» δρ. 1, «Μεζώχρη και Βρουκέλλικα» δρ. 1, «Παλιοί σκοποί» δρ. 2, —του ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «Τό Άνεχτήριον» δρ. 1 και «Οί Πετροχάρηδες» (δράματα) δρ. 1, —του ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τ'ά ήλιά και τ'ά Κανιόνικα» δρ. 1 και «Οί λοφοί στρατοκόποι» δρ. 2, —του Γ. ΑΒΑΖΟΥ «'Η ματιά» δρ. 1, —του Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανοί και πειθαμένοι» δρ. 1, «'Ο Άσματος» δρ. 1 και «Οί Άλυσίδες» δρ. 2 (δράματα), —του Χ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ «'Ο Μήν' Άλέξαντρος» δρ. 1, —του Μ. ΦΙΛΗΝΤΑ «Γραμματική της Ρωμαϊκής γλώσσας» δρ. 3 και «'Από τ'ους θρύλους των αίωνων» δρ. 1, —του ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΔΗ «Τ'ά Όρτια» Α' Τραγούδια της άφρογιάλης δρ. 2, Β' Τρελλά τραγούδια δρ. 2, —της κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΝΟ-ΣΚΟΥ «'Ο άθρ'όπιος μηχανισμός» χρυσοδεμένος δρ. 1 1/2 και φρ. χρ. 2 γιά τό έξωτερικό, —του ΙΔΑ «Μαρτύρων και ήρώων αίμα» δρ. 2, —του ΛΟΓΓΟΥ «Δάφνη και Χλόη» (μετάφρ. Βουτιρίδη) δρ. 1, —του ΕΥΡΥΠΙΔΗ «'Η Μήδεια» (μετάφρ. Περικλή) δρ. 1, —του ΣΟΦΟΚΛΗ «'Ο Αίας» (μετάφρ. Ζήσιμου Σιδερη) δρ. 1, —του Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ «Πλουτολογία» δρ. 1, «Τ'ά δασμολογικά ζήματα στην Άγγλία» λερτά 50, —της κ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ «'Από τον κόσμο του Σαλονίου» δρ. 1, —του Γ. ΣΚΑΗΡΟΥ «Τό κοινωνικό μας ζήτημα» λερτά 50, —του ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΡΙΑΝ «'Ο Προσκυντής» δρ. 1, —του ΣΚΙΠΗ «'Η Μεγάλη Αύρα» δρ. 2, —του ΜΑΥΡΟΥΔΗ «Μικρά τραγούδια», —του ΝΙΚΟΥ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ «Τ'ά άφρολοπούδια» δρ. 1, —ΕΛΙΣΣΑΙΟΥ ΓΙΑΝΝΙΑΝ «Γλώσσα και Ζωή» δρ. 2, —ΒΑΡΑΒΕΝΤΗ «Δόξα και Ζωή» δρ. 1 και «'Αγροί και Λιέκια» δρ. 1, —ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ «'Αλήθεια και Ψάμα» δρ. 1 και «Μαρία Πενταγώτισσα» (δράμα) δρ. 1, —ΚΩΣΤΑ Γ. ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗ «Μοσκιές» δρ. 1, —ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΣΤΕΦΑΝΗ «Μπουμπουκία» δρ. 1, —ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟΥ «Βλάχικα τραγούδια» δρ. 2, —ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ 3 μπλάιντες γιά π'άνο 1 δραχμή ή μία, —ΡΗ'Α ΓΚΟΛΦΗ «Τ'ά τραγούδια του Άπρίλη» δρ. 2, —Ζ. ΦΥΓΙΑΝ «Δίχως άφρογάλη» δρ. 1, «Χτισμένο στον άμμο» δρ. 1, και «Νίτσας» δρ. 1, —Μ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΔΗ «Ενγηλ'α ή 'Ισοτέλεια» τόμ. 2, δρ. 5.

Τό γραφείο του «Νουμά» στέλνει στους συνδρομητάδες του Έξωτερικού ό,τι βιβλία του ζητήσουνε στίς τιμές πού τ'ά πουλούνε τ'άλλα βιβλιοπωλεία, δίχως παραπαιστέ έξοδο, έξόν τ'ά ταχυδρομικά.

Τόμοι περασμένοι του «Νουμά» (έξόν από τον πρώτο πού δεν υπάρχει κανένα του άντίτυπο) πουλιούνται δρ. 12 ό ένας γιά την Έλλάδα και φρ. χρ. 12 γιά τό Έξωτερικό.